

Vier vrouwen, verbonden door
hun liefde voor boeken, delen lief & leed

De leesclub

Martin Scherstra

Martin Scherstra

De leesclub

Uitgeverij Zomer & Keuning

ISBN 9789020557596

ISBN e-book 9789020557602

NUR 344

© 2025 Uitgeverij Zomer & Keuning

Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

Omslagontwerp Liesbeth Thomas, t4design

www.zomerenkeuning.nl

www.romanserie.nl

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan.

Uitgeverij Zomer & Keuning vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze om te gaan met natuurlijke bronnen. Voor de papieren editie van dit boek is daarom gebruikgemaakt van papier waarbij zeker is dat de productie ervan niet heeft geleid tot bosvernietiging.

Hoofdstuk 1

Jolanda Bergsma, of Jo zoals vrienden haar noemden, neusde in een gescheurde kartonnen doos die tot de rand toe was gevuld met boeken. Oude boeken, strips en romans. Sommige zagen er als nieuw uit, andere hadden hun beste tijd gehad. Op een beduimd handgeschreven briefje, dat met plakband op de doos was geplakt, stond: *1 euro 50 per boek*.

‘Dat lijkt me een koopje,’ vond de verkoopster, die achter haar desk stond. Zij was tevens de eigenaresse van de enige boekwinkel die het kustplaatsje Suyderbaai rijk was en luisterde naar de klinkende naam Welmoed Theodora Victoria Hiddes. Maar iedereen noemde haar gewoon Thea. ‘Zit er iets voor je bij?’

‘Hm, weet ik nog niet,’ antwoordde Jo, waarbij ze een paar stripboeken optilde en eronder keek. Boven op een stapel romans lag een exemplaar van *Jaws* van Peter Benchley. Het kaft zag er een beetje smoezelig uit, maar voor de rest kon ze er geen gebreken aan ontdekken. Ze legde de stripboeken opzij, pakte de roman uit de doos en bekeek het boek wat beter in het kunstlicht. Nee, ook geen ezelsoeren of handgeschreven notities in de kantlijnen. Op het kaft na was het boek helemaal gaaf.

‘*Jaws*,’ zag Thea. ‘Ik dacht dat je meer hield van het werk van Julia Quinn of Lucinda Riley.’

‘Dat is ook zo,’ beaamde Jo, terwijl ze een streng koperrood gekruld haar uit haar gezicht veegde, ‘maar ik merk dat de andere dames een beetje uitgekeken raken op *Bridgerton* en *De zeven zussen*. En als ik heel eerlijk ben, ik toch ook wel!’

Thea schoot in de lach. ‘Ja, dan is *Jaws* inderdaad wel heel iets anders.’ Ze wist dat Jo enkele jaren geleden met een stel vriendinnen

een leesclub was begonnen en dat de club nog steeds iedere twee weken bij elkaar kwam om een boek te bespreken.

Jo dacht aan de overige drie leden van de leesclub, die ook nog eens haar beste vriendinnen waren. Ze had de roman *Jaws* al eens eerder als leesmateriaal voorgesteld, maar de dames hadden toen zo nerveus gereageerd dat ze het idee maar had laten varen. De kans dat hun reactie nu heel anders was, achtte ze dan ook zeer klein, zo niet uitgesloten. Dus ze legde het boek weer terug in de doos.

‘Geen vraatzuchtige haai in de leesclub dus,’ grapte Thea.

Jo rechtte haar rug en zag zichzelf weerspiegeld in de grote spiegel die tussen twee boekenkasten aan de wand hing. Tweeënveertig was ze nu alweer, maar ze zag eruit alsof ze nog dertig moest worden. Tevreden stelde ze vast, dat de jonge vrouw die haar met een zelf-verzekerde blik aankeek het verleden achter zich had gelaten en van zichzelf een betere versie had weten te maken. Jo 2.0! Zo noemde ze zichzelf vaak, wanneer iemand haar complimenteerde met haar uiterlijk of carrière. Ja, Jo 2.0. Iets meer dan twee jaar geleden had ze zichzelf waarschijnlijk een score gegeven van min 2.

‘Jo?’ vroeg Thea bezorgd, die haar gezichtsuitdrukking zag verstarren. ‘Is er iets?’

Thea’s stem bracht haar weer bij haar positieven en Jo schudde de nare gedachten van zich af, waarbij haar krullen om haar hoofd dansten. ‘Nee, niets aan de hand,’ antwoordde ze opgewekt en duwde de laatste negatieve gedachten diep weg. ‘Ik vroeg me alleen af waarmee ik mijn vriendinnen nu weer eens zal verrassen.’ Ze gaf haar spiegelbeeld een knipoog en liet vervolgens haar blikken langs de stellages en kasten gaan, die uitpuilden van tijdschriften en boeken.

Thea’s boekenwinkel op postzegelformaat, het Vergeetmenietje, bevond zich in de haven aan het water en bezat die huiselijke sfeer die voor Thea zo kenmerkend was. De jongere bezoekers noemden het nostalgisch en eclectisch, de oudere inwoners van Suyderbaai spraken over vergane glorie en rommelig.

‘Je zoek dus iets nieuws,’ begreep Thea.

‘Ja, maar het moet wel een feelgoodboek zijn,’ vulde Jo aan. ‘En naast een goed verhaal moet het ook romantiek, een vleugje humor en spanning bevatten.’

Thea wees op de boekenmolen naast haar desk. ‘Is dit niet iets voor jullie? Het laatste jaar is hier veel vraag naar. De romans van de mysterieuze Claire Vecht!’

Jo bekeek de inhoud van de molen die hoofdzakelijk gevuld was met de romans van een schrijfster die de laatste jaren het ene na het andere succesverhaal had gepubliceerd. Natuurlijk had Jo van de naam Claire Vecht gehoord. Je kon tegenwoordig geen boeken-website meer openen of boekhandel bezoeken waar je haar romans niet tegenkwam.

Claire Vechts genre kon het best worden omschreven als eiland-romantiek. Vooral bij de twintigers waren haar boeken geliefd, maar de laatste tijd vonden haar boeken ook steeds meer hun weg naar de oudere lezers.

Jo kende het genre, maar was er zelf niet zo weg van. O, Claire schreef goed, daar lag het niet aan. Ze schreef heel beeldend en vlot, maar de verhaallijn was veelal hetzelfde: een onbereikbare liefde, die achteraf toch niet zo onbereikbaar bleek te zijn. Na de nodige drama's, plotwendingen en andere strubbelingen die de schrijfster over de hoofden van de hoofdrolspelers uitstortte, eindigden de verhalen stevast met een huwelijksaanzoek of een verzengende kus tussen twee verliefde mensen op het maagdelijk witte zand ergens aan de kust in Nederland. Had je maagdelijk witte stranden in Nederland? Die gedachte speelde even door Jo's hoofd, maar ze zette haar ook meteen weer van zich af. Zouden haar vriendinnen de pennenvruchten van Claire Vecht kunnen waarderen? Dat was nu de vraag. Haar verhalen waren in ieder geval weer eens iets anders dan de boeken die gewoonlijk in de leesclub werden besproken. Vanavond zouden de clubleden weer bij elkaar komen en de laatste hoofdstukken van *Verstrengelde ranken* bespreken, een roman

waarover ze bij de aankoop al haar twijfels had gehad. Het was niet om door te komen, maar gelukkig behandelden ze vanavond de laatste hoofdstukken en dan zou ze voorstellen om de boeken ritueel in haar achtertuin te verbranden.

Brecht, Baukje en Jitske rekenden erop dat zij deze avond weer nieuw leesmateriaal bij zich had. En erger dan *Verstrengelde ranken* zou het echt niet worden. Tenminste, niet als het aan haar lag!

Jo pakte een roman uit de molen en bekeek het kaft. Voorop keek een knappe vrouw met goudblond haar en gekleed in een rood-wit gestreept badpak van haar ligstoel op naar een schaars geklede man in een donkerblauwe zwembroek, die zijn spierballen toonde aan enkele omstanders.

O help! Jo kon nog net een kreun van afkeuring onderdrukken en draaide het boek om. Achter op het boek werd een korte beschrijving gegeven van de inhoud.

‘Liefdeseiland.’ Ja, natuurlijk, waarom ook niet?

‘Claire’s nieuwste roman,’ zei Thea enthousiast. ‘Ik heb het boek in één adem uitgelezen. Fantastisch gewoon! Hoofdpersoon Melissa vindt Arnoud maar een arrogante kwal en hij vindt haar koud en afstandelijk. Maar beiden voelen toch iets van een –’

Hun gesprek werd onderbroken door het heldere getingel van de koperen deurbel, die aan de binnenkant van de deur was opgehangen.

Twee dames van middelbare leeftijd kwamen binnen. Een lange blonde vrouw met een droefgeestige oogopslag in dure merkkleding en een kleinere vrouw in een flets groen trainingspak, die moeilijk ter been was en op een wandelstok leunde.

‘Ik ben absoluut geen pieper!’ zei de langste van de twee met klem. ‘Ik ben altijd zeer positief ingesteld, Ina.’

‘Dat denk jij misschien, Marieke Engelsman,’ mompelde de vrouw met de wandelstok, terwijl ze Jo en Thea vriendelijk toeknikte. ‘Maar geloof me, jij piept altijd. Hoe was je vakantie, Marieke? Leuk, maar... Heb je lekker gegeten, Marieke? Ja, maar...

Wat hebben we vandaag mooi weer, niet Marieke? Vandaag wel, maar morgen... Altijd maar weer dat woordje maar!' Ina stiefelde de hoek met kookboeken in.

Marieke was duidelijk diep beledigd. 'Nou ja, zeg!' bromde ze ontstemd en dook in de tegenovergestelde richting de hoek van de tijdschriften in. 'Ik, een pieper? Alleen de gedachte al is bespottelijk! O, wat zie ik? Een hele stapel *Libelles*, maar geen *Margrieten*... Jammer.'

'*I rest my case*, zoals de Engelsen zeggen!' riep Ina vanuit de kookboekenhoek.

Thea wisselde een veelzeggende blik met Jo. 'Zoals ik al zei, dit boek is echt fantastisch. Ik weet zeker dat de rest van de leesclub er ook zo over zal denken. Het is een mooi verhaal. En het dorpje dat ze beschrijft, Zeezicht – het is alsof ze het over Suyderbaai heeft. Alsof Claire hier is geweest en toen spontaan heeft besloten om ons stadje als achtergrondlocatie te gebruiken.'

Dat leek Jo sterk, maar goed. Als Claires boeken overal in Nederland als zoete broodjes over de toonbank gingen, moest er toch iets goed aan zijn. En vonden haar vriendinnen het boek niets, dan kon ze de boeken altijd weer inleveren en iets anders verzinnen. 'Goed,' besloot ze. 'Doe mij dan maar vier exemplaren van *Liefdeseiland*, maar wel met de bon erbij. Als de meiden het niets vinden kom ik terug.'

Met een triomfantelijke lach op haar gezicht pakte Thea vier romans uit de molen. 'Dat zal niet gebeuren, Jo. Claire Vecht pakt jullie een voor een in. Dat weet ik zeker.'

'Ik ben benieuwd.' Jo nam de boeken van haar over. Ze betaalde – waarvoor ze haar vriendinnen later een Tikkie zou sturen – nam afscheid van Thea en verliet opgewekt de winkel.

Nadat ze het stapeltje boeken in haar fietstassen had gestopt, fietste Jo op haar gemak door het centrum in de richting van de duinen.

Op dit uur van de dag was het rustig in het stadje. Oktober had zijn intrede gedaan en de eerste najaarsstormen waren over Nederland geraasd zonder al te veel schade aan te richten. Alleen was op het schoolplein een honderd jaar oude kastanjeboom omgewaaid, die de school op een haar na had gemist. Gelukkig waren er geen ongelukken gebeurd, al had de jeugd liever gezien dat de boom de school had geraakt. De herfstvakantie had wat hun betrof best nog wat langer mogen duren.

Jo fietste door de haven. Vanaf zee kwamen de eerste trawlers terug van de visvangst. Op de dekken controleerden mannen en vrouwen in gele en oranje oliepakken de netten op scheuren en gaten en herstelden dit meteen, omdat de netten de volgende nacht weer gebruikt moesten worden. Zeemeeuwen en sterns vlogen in het kielzog van de vissersschepen mee en doken krijsend en klapwiekend naar alles wat de schroeven van de schepen omhoog stuwden. De scheepshoorns tetterden over het water toen de trawlers de haven binnenvoeren om aan de steigers af te meren.

De namiddagzon zakte gestaag achter de boomtoppen en de daken van de huizen. Een oranje gloed deed het kabbelende water in de haven denken aan vloeibaar goud.

Een groot vierkant plein van houten balken en planken vormde het kloppend hart van Suyderbaai. Rondom stonden een tiental woonhuizen, gezellige winkeltjes waar veelal lokale producten werden verkocht en bedrijfspanden, waarin hoofdzakelijk kantoren waren gevestigd. De winkels en bedrijfspanden waren in een hoefijzervorm neergezet en keken uit op het enige hotel dat er in Suyderbaai te vinden was.

Toen Jo voorbijreed gingen in het hotel juist de lampen aan. Het pand met zijn drie verdiepingen en zeventien kamers, torentjes, balkons en tientallen ramen stond er al ruim honderdvijftig jaar en was van generatie op generatie overgegaan. De tand des tijds had er

echter geen vat op gekregen. Het was altijd goed onderhouden en de huidige eigenaar, een verre nazaat van de oorspronkelijke oprichters van het hotel, liet om de twee jaar groot onderhoud aan het gebouw verrichten. Wat vervangen moest worden werd vervangen en om het hotel ook voor de komende honderdvijftig jaar te laten voortbestaan werden alle milieueisen en regels strikt nageleefd, het hout opgeschuurd en van een nieuwe dikke laag verf voorzien.

Een oranje zonnestraal bescheen het uithangbord dat boven de toegangsdeur hing. De afbeelding deed menig bezoeker huiveren: een afgesneden kop van een lam in een plas bloed, met zijn tong uit zijn bek. *Het geslachte lam* stond er met sierlijke, bloedrode letters onder.

Ondanks de lugubere aanblik van het uithangbord had het hotel over populariteit niet te klagen. Zelfs nu de zomer stilaan was overgegaan in de herfst en Nederland zich opmaakte voor de winter, bleven de gasten Suyderbaai en het hotel bezoeken. Op de terreinen aan weerskanten van het hotel stond een groot aantal auto's geparkeerd. Op de veranda rondom het gebouw scharrelde een man van middelbare leeftijd tussen de tafeltjes door en verzamelde het glaswerk, dat de gasten hadden laten staan. Zijn naam was Fokke Hiemstra, de huidige eigenaar van Het geslachte lam. Samen met zijn vrouw Imka runde hij het hotel, waarbij ze werden geholpen door een tiental personeelsleden.

‘Fijne avond, Fokke!’ riep Jo hem toe, terwijl ze verwoed doortrapte in de richting van een nauw tussendoorstraatje. Ze kende Fokke en Imka goed en was net als hen geboren en getogen in Suyderbaai, zoals de meeste inwoners van het stadje. In Suyderbaai kende iedereen elkaar van naam en toenaam. Het was een ons-kent-ons-stadje. Soms kon dat best weleens irritant of vervelend zijn, maar Jo zou het niet anders willen. Hier hielden de inwoners nog rekening met elkaar, kwam men elkaar helpen als een van hen het moeilijk had; hier respecteerde men elkaar om de persoon die hij of zij was, ongeacht geloof, afkomst, huidskleur of seksuele voorkeur.

Tolerantie. Daar draaide het in Suyderbaai om. Iedere inwoner was verschillend en welkom, een uniek persoon die mocht zijn wie hij of zij wilde zijn.

‘Jij ook een fijne avond, Jo!’ zwaaide Fokke haar na.

Jo fietste het nauwe straatje in, dat haar uiteindelijk naar de Hortensialaan zou brengen, waar ze woonde. De doorgangen tussen de meeste huizen werden versperd door garages of ligusterhagen. Vanaf de straatkant was het strand niet te zien, wel de duintoppen waarop helmgrassen in de zeebries zachtjes heen en weer bewogen.

De meeste huizen in Suyderbaai waren een mix van twee stijlen – Victoriaans met Friese invloeden. Dat had alles te maken met de ontstaansgeschiedenis van het kustplaatsje.

Ruim honderdvijftig jaar geleden was tijdens een hevige na-jaarsstorm voor de Friese kust een Engelse klipper vergaan. De drenkelingen, veelal walvisvaarders, wisten op een tiental bemanningsleden na de baai te bereiken, waar zij – meer dood dan levend – werden gevonden en verzorgd door Friese vissers en hun gezinnen.

Als dank voor het redden van hun levens bouwden de Engelsen mee aan een kleine nederzetting in de beschutting van de baai. Er ontstonden relaties tussen Engelse mannen en Friese vrouwen, ze trouwden en vestigden zich in het stadje, dat oorspronkelijk tot Southbay werd gedoopt. Na verloop van tijd verbasterde de naam in Suyderbaai.

Decennialang hield de bevolking zich bezig met de walvisvaart en de visvangst, maar de laatste zeventig jaar was er veel veranderd. Het verbod op de walvisvangst dwong veel mannen een ander beroep te kiezen. Veel van hen bleven de zee trouw, anderen bewerkten het land en omarmden het boerenleven. De laatste jaren echter vonden steeds meer mensen werk in de toeristische sector buiten Suyderbaai, ook al omdat de milieueisen waaraan de vissers moesten voldoen voor de meesten van hen niet haalbaar waren, zodat ze wel gedwongen waren een ander beroep te kiezen.

Jo fietste langs een hofje, waar enkele huizen in een cirkel rondom een vijver stonden. Het Weduwenhofje werd het genoemd. Van oudsher woonden hier de weduwen van omgekomen vissers. Ook Jo's moeder Marie had hier een tijdje gewoond.

Onwillekeurig voelde Jo haar keel dichtknijpen. Na de dood van haar vader Gert, die visser was geweest en tijdens een storm op zee overboord was geslagen en nooit meer teruggevonden, was haar moeder naar het Weduwenhofje verhuisd. Een traditie, waarmee ze niet had willen breken, ofschoon ze best in haar eigen huis had kunnen blijven.

Lang had Marie er echter niet gewoond. Nog geen twee maanden nadat ze haar intrek in het kleine huisje had genomen, was ze overleden aan een hartaanval.

Een gebroken hart, vermoedde Jo. Na de dood van haar vader had Jo nooit meer dezelfde twinkeling in haar moeders ogen gezien als daarvoor. Ze had haar best gedaan om er voor Jo te zijn, om deel te blijven nemen aan het gewone leven in Suyderbaai, maar ze miste haar man ondragelijk veel. Dat verdriet was haar uiteindelijk te veel geworden.

‘Jo!’

Jo schrok op uit haar gedachten en zag een grote, indrukwekkende man in de deuropening van de vuurtoren staan. Hij was minstens twee koppen groter dan de langste man in Suyderbaai, met handen als kolenschoppen, een bos vuurrode krullen die in een staartje op zijn rug vielen en een woeste baard. Het was Piebe Tjepkema, die in de vuurtoren woonde en deze onderhield. Daarnaast gaf hij rondleidingen in het stadje en was hij nagenoeg iedere ochtend op het strand te vinden, waar hij langs de vloedlijn op zoek ging naar aangespoelde spullen.

‘Hoi, Piebe!’ riep ze hem in het voorbijrijden toe.

De vuurtoren vormde het middelpunt van Suyderbaai en werd in de volksmond De vuurbaak genoemd. De vuurbaak torende hoog boven de daken van de huizen uit, de witte pleisterlaag gloeide licht-

blauw op in het licht van de ondergaande zon.

‘Een fijne avond!’

‘Do net minder, famke!’

Jo passeerde de kerk met eromheen de oude begraafplaats. Hier werden al sinds jaar en dag geen mensen meer begraven. Buiten Suyderbaai, in het duingebied waar een halve eeuw geleden een nieuwe begraafplaats was aangelegd, vonden de overledenen nu hun laatste rustplaats. Ook haar moeder had daar drie jaar geleden een plekje gekregen. Samen met iets dierbaars van haar geliefde man was ze daar begraven. Een vertederende gedachte, vond Jo. Zo waren haar ouders in de dood toch weer samen.

De Hortensialaan bevond zich aan de rand van het stadje, een kleine woonwijk die zes huizen telde. Drie huizen vormden aan weerskanten van de straat een halve cirkel, fonkelend in het licht van de ondergaande zon. Eengezinswoningen, die ook weer dezelfde Victoriaanse en Friese invloeden hadden meegekregen. Ze waren van hout en voorzien van allerlei uitbouw-tjes, dakkapellen, torentjes en sierlijke, gietijzeren ornamenten. In de wijk wisselden bomen en weelderige struiken hortensia’s elkaar af. Ondanks het jaargetijde behielden de verstilde bloemen hun kleur, al leek het alsof iemand de bloemen met een kwastje patina had behandeld. Aan het einde van de laan hield de verharde weg op, maar ging over in een schelpenpad dat kronkelend als een oplichtend lint ergens in de duinen leek te verdwijnen. Achter de lage duinen lag de zee, die zich op dit uur van de dag leek te versmelten met de lucht.

Met een rustig gangetje peddelde Jo in de richting van haar huis, dat zich aan de linkerkant van de straat bevond en lag ingeklemd tussen twee identieke huizen. Onlangs waren de huizen gerestaureerd, de kleurtinten waren geheel volgens de stijl en mode van het jaar waarin de huizen meer dan honderd jaar geleden waren gebouwd. Lichtgrijs met lichtblauwe accenttinten, waarbij de ornamenten hier en daar met een laagje goudverf waren behandeld. Zelfs de tuinen waren eerder traditioneel Victoriaans dan Fries.

Tussen de bladzijden vinden zij zichzelf – en elkaar

Brecht, Dorien, Jitske en Jo verschillen enorm van elkaar qua leeftijd, leven, romantiek en persoonlijkheid. Hun grootste overeenkomst is hun liefde voor boeken. Om de verveling buiten de deur te houden hebben ze een leesclubje opgericht – al wordt er tijdens hun avondjes samen ook genoeg gekletst. Tussen het lezen door bieden ze elkaar vaak advies, troost en een luisterend oor.

Het boek dat de leesclub momenteel leest is *Liefdeseiland* van Claire Vecht. De romantiek spat van de pagina's en dat zet de vrouwen aan het denken: wanneer hebben zij zich voor het laatst zo gevoeld? Wat ze niet weten, is dat Claire een pseudoniem gebruikt en in werkelijkheid een stuk dichtster bij hen staat dan zij denken.

Martin Scherstra schrijft romantische verhalen die zich afspelen aan de Friese kust. Zijn fictieve dorpje Suyderbaai, dat de lezer al leerde kennen in *Hartenpijn* en *Hotel De jutter*, heeft er nieuwe bewoners bij!

Romanserie

